

Ziyaret kastıyla - Dr. Bahattin Akbaş

Hacıların Peygamber Efendimiz 'in kabrini ziyaret etmeleri, mescidinde namaz kılmaları, peygamber sevgisini yenilemenin ve onun sünnetine bağlılığı kuvvetlendirmenin önemli bir vasıtasıdır.

Kutsal mekân kavramı ve bu yerleri ziyaret, insanlık tarihi boyunca bütün din ve inanç sistemlerinde görülmüştür. (Harman, Ö. F., "Hac", DİA, 14/382.) Müslümanlar hac ve umre ibadetini yerine getirmek, Hz. Peygamber'in sevgisini daha yakından hissetmek, yaşadığı yerleri, yürüdüğü, çalıştığı her yeri bizzat yakından müşahade ederek ona olan muhabbetlerini, bağlılıklarını aşk ve şevk içerisinde yerine getirmek için asırlardır dünyanın dört bir tarafından kutsal topraklara yönelmektedirler. Bu kutlu yolculukta kutlu şehir Mekke'nin önemi büyüktür. Hac ve umre menasikinin yerine getirildiği müstesna mekânlara ev sahipliği yapar Mekke. Medine ise Kur'an'ın büyük kısmının indiği, Rasulü Allah'ın müşriklerin eziyetlerine karşı sığındığı hicret yurdu, âleme İslam nurunun yayıldığı kutlu beldedir.

Allah'ın mesajını insanlığa ulaştırmakla görevlendirilen Sevgili Peygamberimiz bu minvalde ehlini, akrabalarını ve hemşerilerini Hakk'a davet etti. Bu uğurda kendisi ve ona tabi olan ilk Müslümanlar ağır sıkıntılara maruz bırakıldılar. Hz. Peygamber Mekke-i Mükerreme'de Müslümanlara yapılan işkencelerin dayanılmaz hâle gelmesi ve İslami tebliğin engellenmesi üzerine Medine'ye hicret etti ve ora-yı yurt/vatan edindi. İslamiyet bütün dünyaya buradan yayıldı. Peygamber Efendimiz son nefesini burada verdi, buraya defnedildi. Bu mübarek yer, Rasulü Allah ve ashabının yaşadığı, ayaklarının değdiği, vahyin indiği ve tebliğ edildiği beldedir. Bu nedenle Medine ziyaretinin ayrı bir önemi vardır. Müslümanlar Medine'ye ayrı bir özlem duyarlar. Bu özlemin altında da aslında Rasulü Allah'a duyulan derin hasret yatmaktadır.

Allah Rasulü'nün kuşatıcı rahmeti ve onun maneviyatı nurlu şehir Medine'yi ayrı bir iklime dönüştürür. Medine Allah'ın nuru ile İslam ile aydınlanmıştır. Medine'ye varan müminler bu manevi atmosferi teneffüs ederler. Tabii bu manevi iklimden tam olarak yararlanmak için kibir, gurur, gösteriş, kendini beğenme, başkasını hor görme, bencillik, hiddet, asabiyet gibi kötü huylardan sıyrılmak ve Allah için birbirini sevenlerden olmak gereklidir. İhlas, samimi-yet, içtenlik ve her türlü kötülüklerden arınma bu manevi atmosferi doya doya tadabilmenin olmazsa olmazlarıdır.

Hacca ve umreye giden Müslümanın Medine'ye de giderek Rasulü Allah (s.a.s.)'ın kabr-i saadetini ziyaret etmesi ve Mescid-i Nebevi'de namaz kılmaması makbuldür ve bu ziyaret Müslümanlar arasında terk edilmeyen bir sünnet olarak devam edegelmiştir. Bu ziyaret esnasında Medine'ye gelirken Hz. Peygamber'e çokça

salatü selam getirilir. Evlere yerleşip gerekli ihtiyaçlar giderildikten ve hazırlıklar yapıldıktan sonra, Mescid-i Nebi ve Hz. Peygamber'in kabri ziyarete gidilir. Vefatından sonra kendisini ziyaret edenler hakkında Peygamberimiz'in:

"Beni vefatımdan sonra ziyaret eden sağlığımda ziyaret etmiş gibidir." (**Darekutni, II/278, No: 192; Beyhaki, Şuabü'l-İman , III/488, No: 4151; es-Sünenü'l-Kübra, V/246; Heysemi, Mecmau'z-Zevâid, IV/2 Hadis No: 1412.**) "Kabrimi ziyaret eden şe-faatimi hak eder." (**Darekutni, II/278, No: 192; Beyhaki, Şuabü'l-İman, III/488, No: 4151; es-Sünenü'l-Kübra, V/246; Heysemi, Mecmau'z-Zevâid, IV/2 Hadis No: 1412.**) buyurduğu rivayet edilmektedir. Bu itibarla hacıların Medine-i Münevvere'ye giderek Peygamber Efendimiz'in kabrini ziyaret etmeleri, mescidinde namaz kılmaları, peygamber sevgisini yenile-menin ve onun sünnetine bağlılığı kuvvetlendirmenin önemli bir vasıtasıdır. Mescid-i Nebi'de namaz kılmak da çok faziletlidir. Kutlu Nebi'yi ziyarete giderken güzel ve temiz elbiseler giyilmeli, güzel koku sürünmelidir. Salatü selamlar getirilmeli, Rasulüllah'ın huzurunda olduğunu unutmamalıdır. Tevazu içerisinde ziyarete bulunurken bizlere tevdi edilen selamları da ona ulaştırmalıyız. Sonra onun yanında bulunan Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer de ziyaret edilerek selamlanmalıdır.

Müminler hac ve umre esnasında Hz. Peygamber'in ve ashabının yaşadığı coğrafi mekânlarla karşılaşmakta ve bu yerlerin manevi ikliminden nasiplenmektedirler. Ayrıca hac vazifesini yerine getiren müminler, İslam'ın ilk muhatapları olan asrısaadet Müslümanlarının yaşadığı yerleri gezerek Allah'ın Rasulü'nü kitaplarda aktarılan bilgi-lerle tarihî bir kişilik olarak tanımının ötesinde, sanki onu bizzat görerek imanını ve ikrarını tazelemiş olurlar. Bu ziyaretin en önemli hedeflerinden biri de, kutlu yolun yolcularının İslam Tarihini yerinden ve yeniden okumak suretiyle Allah'a ve Rasulü'ne karşı bağlılıklarını arttırmaları ve manevi arınmaya kavuşabilmeleridir.

Ziyaret yerlerinde adaba uygun bir şekilde hareket etmek, kimseye eziyet vermemek, hak ve hukuka riayet ederek nezaketle ve vakur bir eda ile davranmak ölçü olmalıdır. İslam Dininin onaylamadığı davranış biçimlerinden uzak durmak da ayrıca önem arz etmektedir. Allah ve Rasulüllah aşkıyla gönülden dile dökülen mısralar ziyaretin veçhesine ışık tutucudur: "Ziyaret kastıyla ulu serveri / Selam kapısından girsem içeri / Kemali edeple varsam ileri / Diyerek dahilek ya Rasulellah."

Ziyaret esnasında bizlere düşen hürmet ve sükûnettir. Büyük bir edep, saygı ve dikkatle ziyarete bulunmaktır. Özellikle mescitlerde yüksek sesle konuşmaktan, bağırıp çağırmaktan kaçınılmalı, dualar sükûnetle yapılmalıdır. Herkese karşı edepli ve saygılı olmalı, kimseyi küçük görmemelidir. Başkalarının hatalarını araştırmaktan çekinmeli, kendimizle meşgul olmalı, bolca Kur'an okumalı, ibadetle,

tefekkürle meşgul olmalıyız. Ziyaret yerlerini gezerken ibret nazarları ile bakmalı, Rahman'ın misafirleri ile kaynaşmaya çalışmalıdır.

Hac ve umre ibadetinin, kişilere kazandırdığı olumlu nitelik ve güzel hasletlerle Müslümanların nezdinde ayrı bir önemi ve değeri bulunmaktadır. Toplumumuzda bu ibadeti yerine getirenlere de ayrı bir değer verile gelmiştir. Kutlu yolun yolcusu hem bu yolculukta hem de hayat yolculuğunda hac ve umre ibadetinin gerektirdiği sorumluluğun ve onurun idraki içerisinde olmak durumundadır. Arınmış bir ruh hali içerisinde ziyaretin idraki ve bu idrakin kalan hayata aksettirilmesi önem taşımaktadır.